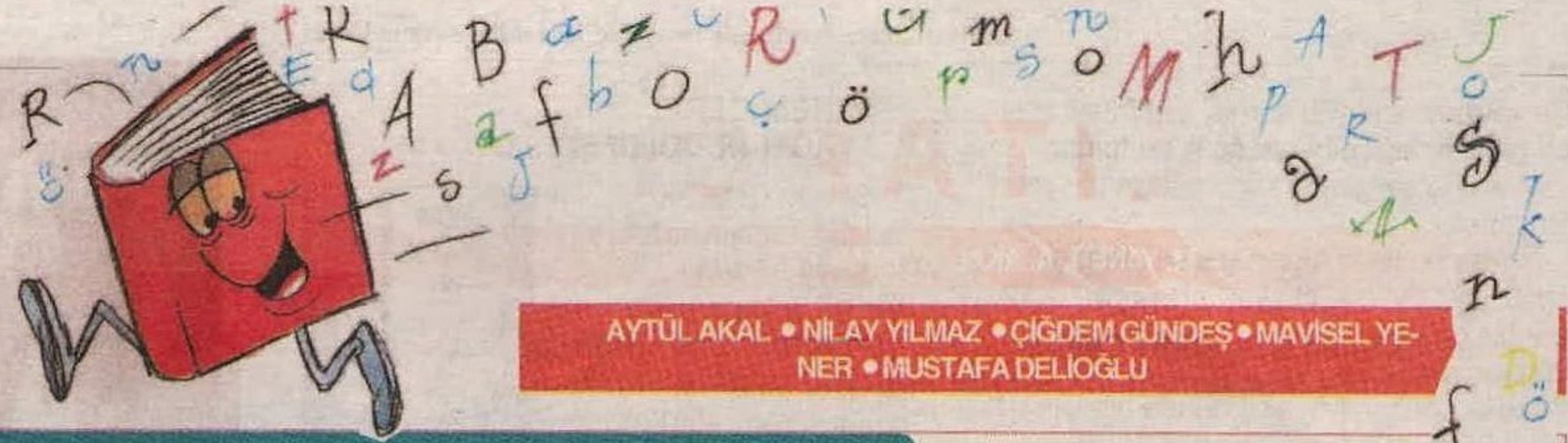

KİTAP

RENKLER • SESLER • HARFLER

AYTÜL AKAL • NİLAY YILMAZ • ÇİĞDEM GÜNDEŞ • MAVİSEL YENER • MUSTAFA DELİOĞLU

KONUK HARFLER

□ Hasan AKARSU

Yazar Necati Tosuner 1944 Ankara doğumlu olup romanlarıyla, çocuk yapıtlarıyla tanıyor. Çok ödüllü ve dil ustası olan yazarın "Dayım Balon Olmuş" adlı yapıtında (1) sekiz öykü yer alıyor. "Kamyon" öyküsünde dayı-yeğen ilişkisine tanık oluyoruz. Anlatıcı olan dayı, altı yaşındaki yeğenine "Yakışıklı" adını takar, yürüyüşe çıktıklarında baba-oğul gibi görünürler. Güzel kokulu iki bayan, onları görüp kamburun evlenip oğlu olduğunu fısıldayınca, dayı da yeğenine, güzel kokunun nerden geldiğini sorar ve "kamyondan" yanıtını alır ki güzel kokulu bayanlara güzel bir yanıt olur bu.

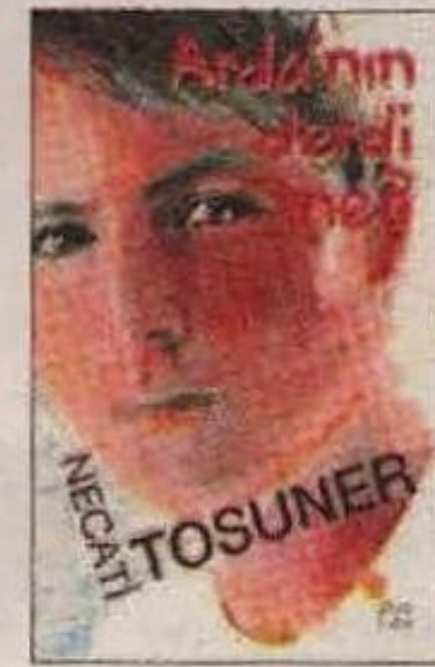
Yazar, bedensel özürlü kişilerin toplumdaki algılanışlarını başarıyla yansıtır. "Dayım Balon Olmuş" öyküsü, özürlü kişilerin güzel gösterilmesine ilişkindir. Yine yeğeniyle gezen anlatıcı, ona balon alırken, baloncunun "Çocuğunuzu sevindir!" sözünden yeğeninin oğlu olarak düşünülmesine sevinir. Yeğeni, dayısının sırtındaki kamburu balonla özdeşleştirir ve "Balonum dayım olmuş... Dayım da balon olmuş" der. Anlatıcı, "Çilekli" öyküsünde de "Sanki yeryüzünün son çirkefiydi taşıdığım" (s.31) diyerek üzüntüsünü dile getirir, çevresindekilerin acınmalarından yakını. "Sisli" öyküsünde de ezikliğini dile getirirken bir ailenin acıklı öyküsünü, gecekondu yapıp yaşama tutunma öyküsünü anlatır.

Yazar, öykülerinde yaşamı sorgu-

Necati Tosuner'in iki çocuk yapıtı

larken çocukların gerçekleri sezmesine yardımcı olur. Bir yakının ölümünü doğadan örnekler vererek, alıştırarak açıklar. Çocukların iyi arkadaş olmalarını öğütler. "Ağabeyi" öyküsü, çocuklara, yetişkinlere seslenen, bedensel özürlü kişileri sıcak saran, onların özlemlerini yansıtan bir öyküdür: "...Ben yaştakiler yanında kızları, denizdeler şimdi. Suyun serinliğinde ve kumun sıcaklığında... Bense, burada, bu çınar altında... Bir şey umut edemeden, bir neşeli türkü kımıldatmadan dudaklarımı, yaşadığına doğru dürüst inandıramadan kendimi, çınara dalıp gitmeleri bir şey sanarak ve sırtında bırakılamayan bir yumurta küfesiyle hep..." (s.82).

Yazar, "Arda'nın Derdi Ne" (2) adlı çocuk romanında, Arda'nın ailesini ve dedesi Eşref Bey'le olan ilişkisini başarıyla anlatır. Okula servisle giden Arda'yı evin penceresinden el sallayıp uğurlayan Eşref dede, örnek bir insanı simgeler. Arda'nın okul arkadaşlarıyla

olan ilişkisiyle, arkadaş kıskanmalarını yansıtan yazar, çocukların dünyasında gezdirir okuyucularını. Arda-Aygül arkadaşlığı, Aygül'ün Arda'yı Ceren'den kıskanması, bilgisayarla ileti göndermeleri vb ilgi çekicidir.

Yazar, çocuklara, insanlar arasındaki yabancılaşmayı, çıkar ilişkilerini de sezdirir (Otomobile park yeri yapılırsa, bu kez park yerinin önüne araba çekilir vb).

Bir yaz dinlencesinde, güney illerine giden Arda'nın ailesi, İzmir'de enişte ve halaya uğrayınca, Arda da okul arkadaşı Aygül'le buluşur saat kulesi yanında. Yazar, bu buluşmayı anlatırken iki çocuk arasında gelişen sevi ilişkisini yansıtır. Arda, başka bir adamın buluştuğu kadına bir demet çiçek sunmasını gözleyip örnek alır bu davranışı ve kendi de tek bir gül alır çiçekçiden, Aygül'e sunar. Çiçekçiye gülün parasını vermeyi unutmaması heyecanını gösterir.

Arda, dedesiyle dalyan kıyısındaki gezintilerini anlatır. Dedesinin işportacıdan bir cüzdan alıp içine de 5 lira ko-

yarak armağan etmesine sevinir. Dedesinin "Alışveriş olsun işte... O adam da akşam evine ekmek götürecektir..." (s.54) sözünden ders çıkarır. Eşref Bey, insanları düşünen, seven, iyiliksever bir tip olarak iyi örnektir (Yüz yıllık ıhlamur ağacının görüntüyü engelliyor diye kesilmesini kınar). Eşref dede, bir akşam eve gelmeyince aile meraklanır, korkar. Arda, onunla gittiği dalyandaki koyu anımsar ve orada olacağını düşünür. Babasıyla gidip dedesini orada bulurlar, otomobile eve getirirler. Arda'nın annesi Çiğdem Hanım, yanlış anlaşılacağını düşünmeden söylediği sözden dolayı çok üzülür: "Ülkemizde insan ömrü uzadı..." Eşref dede, bu sözden alındığı için mi eve gelmez diye düşünürüz. Doktor olan dayının Eşref dede bulunduktan sonra söylediği söz de düşündürücüdür: "Asıl şimdi başlıyor her şey!". Arda da insan ömrünün uzamasının iyi bir şey olmadığını anlar.

Yazar Necati Tosuner, öykü ve romanlarında, yalın, akıcı, şiirsel bir dille, birçok olay anlatarak çocuklara eğitici bilgiler verir; yardımlaşmayı, iyilikseverliği, insancılığı gösterir. ■

(1) Dayım Balon Olmuş-Necati Tosuner, Öykü, Güneşli Kitaplığı, İstanbul, Mayıs 2013, 88 s.

(2) Arda'nın Derdi Ne?-Necati Tosuner, Çocuk Romanı, Güneşli Kitaplığı, İstanbul, Ocak 2011, 100 s.